

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เป็นรายละเอียดการดำเนินการวิจัยทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีลำดับขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

- 3.1 การศึกษาเพื่อประมวลเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาเพื่อประมวลเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาเพื่อประมวลเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและบทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 2) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 3) นำผลจากข้อ 1) และ ข้อ 2) มาประมวลเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยและสำหรับสร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้กรอบแนวความคิดในการวิจัยที่จะพัฒนาบุคลากรให้ได้ผลดีนั้นจะต้องพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 29 โรงเรียน โดยจำแนกออกตามตำแหน่งหน้าที่ได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 141 คน
(2) กลุ่มครูผู้สอน	จำนวน 823 คน
รวมประชากรทั้งสิ้น	จำนวน 964 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

(1) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 141 คน

(2) กลุ่มครูผู้สอน ในกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่ม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (อ้างอิงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 401 คน

รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่ง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่ง

โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1) เลขพิทักษ์คม	5	5	142	24	147	29
2) เลขอนุกุลวิทยา	5	5	55	18	60	23
3) นวอ้อวิทยา	5	5	27	12	32	15
4) น้ำสวณพิทยาสรรพ์	5	5	12	7	17	12
5) เขียงคาน	5	5	54	17	59	21
6) เขาแก้วพิทยาสรรพ์	5	5	12	7	17	11
7) ธาตุพิทยาคม	5	5	6	2	11	6
8) ศรีสองรักวิทยา	5	5	39	9	44	14
9) วิังโพนงามวิทยา	5	5	7	4	12	8
10) พระแก้วอาสาวิทยา	3	5	-	-	3	2
11) นาแห้ววิทยา	5	5	14	2	19	6
12) ภูเรือวิทยา	5	5	21	6	26	9
13) ปากชมวิทยา	5	5	9	6	14	11
14) เขียงกลมวิทยา	5	5	15	5	20	9
15) ท่าลี่วิทยา	5	5	31	10	36	13
16) ภูกระดึงวิทยาคม	5	5	38	8	43	13
17) หนองหินวิทยาคม	5	5	29	15	34	18
18) ศรีสงครามวิทยา	5	5	84	22	89	26
19) เอรಾವังวิทยาคม	5	5	24	9	29	11
20) เหมืองแบ่งวิทยาคม	5	5	28	9	33	14

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่ง
(ต่อ)

โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
21) พาณิชย์ปลงวิทยา	5	5	23	10	28	15
22) วังทรายขาววิทยา	5	5	18	7	23	11
23) เขาลงวิทยา	5	5	18	6	23	10
24) ผาสามยอดวิทยาคม	5	5	10	7	15	10
25) ผาน้อยวิทยาคม	3	3	-	-	3	3
26) ศึกษาสงเคราะห์เลข	5	5	26	8	31	10
27) นาด้วงวิทยา	5	5	31	9	36	14
28) กุหลาบวิทยา	5	5	25	10	30	15
29) สันติวิทยาสรรพ์	5	5	25	11	30	16
รวม	141	141	823	260	964	401

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

- (1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับการบริหารและการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- (2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

(3) นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และได้ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงร่างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct validity) และด้านเนื้อหา (Content validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรให้ปรับปรุง แก้ไข

(4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out)

(5) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability)

(6) ปรับปรุงเครื่องมือจากผลการทดลองแล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มุ่งสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความ 5 ข้อ เป็นข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มุ่งสำรวจสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน 3 ด้านคือ ด้านพฤติกรรม ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย มีข้อความ 43 ข้อ มีความหมายดังนี้

4 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

0 หมายความว่า ไม่มีการปฏิบัติ/ไม่มีความต้องการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มุ่งสำรวจสภาพปัญหาในการพัฒนาบุคลากรครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยข้อคำถามมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการดำเนินงานการพัฒนาบุคลากร มีข้อคำถาม 18 ข้อ มีความหมายดังนี้

- 4 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 0 หมายความว่า ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ

ตอนที่ 4 เป็นแบบตรวจสอบรายการ มุ่งสำรวจข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลากรครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีข้อคำถาม 6 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการ การกำหนดโครงการ การคัดเลือกบุคลากร เข้ารับการพัฒนาศักยภาพ หลักสูตร รูปแบบและเทคนิควิธีการพัฒนาบุคลากร ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร

3) การทดลองเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนชุมชนแพศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Lee J. Cronbach (อ้างถึงในประยูร อาษานาม, 2534) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .92 ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 401 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 141 คนได้รับคืน 115 ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 115 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 81.56 ครูผู้สอน จำนวน 260 คนได้รับคืน 260 ฉบับเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 255 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 98.08 รวมได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 375 ฉบับเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 372 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 92.77

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน	ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละ
1) ผู้บริหารโรงเรียน	141	115	115	81.56
3) ครูผู้สอน	260	260	257	98.85
รวม	401	375	372	92.77

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

- 1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (%)
- 2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) มีการแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนา

3.51 - 4.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ/มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัญหาในการพัฒนาบุคลากรครู

3.51 - 4.00	หมายความว่า	มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) หาค่าร้อยละ
- 2) หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 3) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน